

Konwencja dotycząca praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej

z dnia 18 października 1907 r.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiec, Król Prus; Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki; Prezydent Republiki Argentyńskiej; Jego Cesarska Mość Cesarz Austrii, Król Czech i t.d., i Król Apostolski Węgier; Jego Królewska Mość Król Belgów; Prezydent Republiki Boliwii; Prezydent Republiki Stanów Zjednoczonych Brazylii; Jego Królewska Wysokość Książę Bułgarii; Prezydent Republiki Chili; Prezydent Republiki Kolumbii; Gubernator Tymczasowy Republiki Kuby; Jego Królewska Mość Król Danii; Prezydent Republiki Dominikańskiej; Prezydent Republiki Ekwador; Jego Królewska Mość Król Hiszpanii; Prezydent Republiki Francuskiej; Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii i Terytorjów Brytyjskich Zamorskich, Cesarz Indyj; Jego Królewska Mość Król Hellenów; Prezydent Republiki Guatemali; Prezydent Republiki Haiti; Jego Królewska Mość Król Włoch; Jego Cesarska Mość Cesarz Japonii; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Luksemburski, Książę Nassau; Prezydent Stanów Zjednoczonych Meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę Czarnogóry; Jego Królewska Mość Król Norwegii; Prezydent Republiki Panama; Prezydent Republiki Paragwaj; Jej Królewska Mość Królowa Holandii; Prezydent Republiki Peru; Jego Cesarska Mość Szach Perski; Jego Królewska Mość Król Portugalii i Algarwów, i t.d.; Jego Królewska Mość Król Rumunii; Jego Cesarska Mość Cesarz Wszechrosji; Prezydent Republiki Salvador; Jego Królewska Mość Król Serbii; Jego Królewska Mość Król Siamu; Jego Królewska Mość Król Szwecji; Rada Związkowa Szwajcarska; Jego Cesarska Mość Cesarz Ottomanów; Prezydent Republiki Wschodniej Urugwaj; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli;

celem dokładniejszego określenia praw i obowiązków mocarstw neutralnych w razie wojny lądowej i uregulowania położenia walczących, którzy schronili się na terytorjum neutralne;

pragnąc również określić istotę neutralności, zanim będzie możliwe uregulować w jego całokształcie położenie poszczególnych państw neutralnych w ich stosunku z walczącymi,

postanowili zawrzeć Konwencję w tym celu i w następstwie tego mianowali swymi pełnomocnikami: (pominięto)

Którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

Rozdział I

O prawach i obowiązkach mocarstw neutralnych

Artykuł 1

Terytorjum mocarstw neutralnych jest nienaruszalne.

Artykuł 2

Zabronione jest stronom wojującym przeprowadzanie przez terytorjum mocarstwa neutralnego wojsk lub taborów z amunicją lub z aprowizacją.

Artykuł 3

Również zabronione jest stronom wojującym:

- a) zakładanie na terytorjum neutralnego mocarstwa stacji radjo-telegraficznej lub jakiegokolwiek aparatu, przeznaczonego do użytku jako środek dla komunikacji pomiędzy siłami wojującymi na lądzie lub morzu.
- b) używanie wszelkiej instalacji tego rodzaju, założonej przez nich przed wojną na terytorjum mocarstwa neutralnego w celu wyłącznie wojskowym, która to instalacja nie była otwarta dla korespondencji publicznej.

Artykuł 4

Na terytorjum mocarstwa neutralnego nie mogą być formowane oddziały, przeznaczone do walki, ani otwieranie biur werbunkowych na korzyść wojujących stron.

Artykuł 5

Żadne z mocarstw neutralnych nie powinno tolerować na swem terytorjum żadnego z czynów wskazanych w art. od 2 do 4. Państwo neutralne obowiązane jest karać czyny, sprzeczne z neutralnością, tylko o ile takowe popełnione zostały na jego własnym terytorjum.

Artykuł 6

Odpowiedzialność mocarstwa neutralnego nie wchodzi w grę wobec faktu, że pojedyncze osoby przekraczają jego granicę, by zaciągnąć się do służby jednej z wojujących stron.

Artykuł 7

Mocarstwo neutralne nie jest obowiązane utrudniać eksportu lub tranzytu na koszt jednej lub drugiej z wojujących stron, jako to: broni, amunicji i wogóle tego wszystkiego, co może być użytecznym dla wojska lub floty.

Artykuł 8

Mocarstwo neutralne nie jest obowiązane zabronić lub ograniczyć stronom wojującym używalności kabli telegraficznych lub telefonicznych, jak również aparatów telegrafu bez drutu, które są bądź ich własnością, bądź własnością towarzystw albo osób prywatnych.

Artykuł 9

Wszelkie zarządzenia ograniczające lub wzbraniające, powzięte przez mocarstwo neutralne w związku z art. 7 i 8, winny być równomiernie stosowane względem stron walczących.

Mocarstwo neutralne czuwać będzie, by uszanowano stosowanie tych zobowiązań przez towarzystwa lub osoby prywatne, posiadające kable telegraficzne lub telefoniczne, jak również aparaty telegrafu bez drutu.

Artykuł 10

Nie może być uważany za czyn wrogi fakt, jeśli państwo neutralne użyje siły dla odparcia usiłowania naruszenia jego neutralności.

Rozdział II

O internowanych walczących oraz rannych, pielęgnowanych przez neutralnych

Artykuł 11

Mocarstwo neutralne, które przyjmie na swoje terytorjum wojska, należące do armji stron wojujących, winno je internować, o ile możliwie, daleko od terenu wojny.

Mocarstwo to będzie mogło trzymać te wojska w obozach i nawet zamknąć je w fortecach, bądź w miejscowościach przystosowanych do tego celu.

Mocarstwo to zdecyduje, czy oficerowie będą mogli pozostawać na wolnej stopie, zobowiązawszy się słowem nie opuszczać terytorjum neutralnego bez zezwolenia.

Artykuł 12

W braku specjalnej w tym względzie konwencji, mocarstwo neutralne dostarczać będzie internowanym aprowizacji, odzieży i pomocy, wskazanej przez uczucia humanitarne.

Koszty wynikłe na skutek internowania zostaną zbonifikowane przy zawarciu pokoju.

Artykuł 13

Mocarstwo neutralne, które przyjmuje zbiegłych jeńców wojennych, pozostawi ich na wolności. Jeśli zezwala na ich pobyt na swem terytorjum, to może wyznaczyć im miejsce zamieszkania. Takież zarządzenie stosuje się do jeńców wojennych, przyprawdzonych przez wojska szukające schronienia na terytorjum mocarstwa neutralnego.

Artykuł 14

Mocarstwo neutralne będzie mogło zezwolić na przejście przez swe terytorjum rannych lub chorych, należących do armji stron wojujących, z zastrzeżeniem jednak, aby pociągami, którymi przybędą oni, nie były przewożone ani osoby ani materiały wojskowe.

W tym wypadku mocarstwo neutralne jest obowiązane przedsięwziąć zarządzenia, dotyczące bezpieczeństwa i kontroli, niezbędne w tym celu.

Ranni i chorzy, dostarczeni na tych warunkach przez jedną ze stron wojujących na terytorjum neutralne, którzy należeliby do strony przeciwnej, będą musieli być strzeżeni przez państwo neutralne w ten sposób, by znów nie mogli brać udziału w operacjach wojennych.

Mocarstwo to będzie miało także obowiązki względem rannych lub chorych przeciwnej armii, którzy byłiby mu powierzeni.

Artykuł 15

Konwencja Genewska będzie stosowana do chorych i rannych, internowanych na terytorjum neutralnem.

Rozdział III O osobach neutralnych

Artykuł 16

Jako neutralni uważani są obywatele państwa, które nie bierze udziału w wojnie.

Artykuł 17

Osoba neutralna nie może wykorzystywać swej neutralności:

- a) jeśli popełnia czyny wrogie przeciw jednemu z wojujących;
- b) jeśli popełnia czyny na korzyść jednego z wojujących, a mianowicie gdy dobrowolnie wstępuje na służbę do szeregów armii jednej ze stron.

W tym wypadku osoba neutralna nie będzie surowiej traktowana przez stronę wojującą, przeciwko której wystąpiła z neutralności, niżeli obywatel drugiego państwa wojującego, który popełnił ten sam czyn.

Artykuł 18

Następujące czyny nie będą uważane jako spełnione na korzyść jednego z wojujących według brzmienia art. 17 lit. b.:

- a) dostawy lub pożyczki przyznane jednemu z wojujących, z warunkiem jednak, by dostawca lub kredytor nie zamieszkiwał na terytorjum strony przeciwnej, ani też na terytorjum, zajętem przez nią, i aby dostawy nie pochodziły z tych terytorjów;
- b) usługi oddane w sprawach policyjnych lub administracji cywilnej.

Rozdział IV

O materiale dróg żelaznych (kolejowym)

Artykuł 19

Materiały kolei żelaznych, pochodzące z terytorjum mocarstw neutralnych, należące bądź do tych mocarstw, bądź do towarzystw lub osób prywatnych i uznanych za takowe, będą mogły być rekwirowane i użytkowane przez wojującą stronę jedynie tylko w wypadku i mierze, wymaganych przez imperatywną konieczność. Te materiały winny być zwrócone o ile można najwcześniej do kraju, skąd pochodziły.

Państwo neutralne, w razie konieczności, będzie mogło zatrzymać i zużytkować w należytej ilości materiały, pochodzące z terytorjum państwa wojującego.

Indemnizacja będzie wypłaconą tak jednej, jak drugiej stronie, proporcjonalnie do ilości materiału zużytkowanego i do czasu użytkowania.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

Artykuł 20

Postanowienia niniejszej konwencji stosują się jedynie do mocarstw układających się i tylko jeżeli wszystkie strony walczące należą do niej.

Artykuł 21

Niniejsza konwencja zostanie ratyfikowana jak najprędzej. Dokumenty ratyfikacyjne będą złożone w Hadze.

Pierwsze zdeponowanie dokumentów ratyfikacyjnych będzie stwierdzone protokołem, podpisanym przez przedstawicieli mocarstw, które w niem biorą udział, i przez Ministra Spraw Zagranicznych Holandji.

Złożenia następnych ratyfikacji będą uskuteczniane zapomocą pisemnych not, adresowanych do rządu Holandji wraz dokumentem ratyfikacyjnym.

Odpowiednio zaświadczona kopia protokołu, dotyczącego pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, notyfikacji, wspomnianych w ustępie poprzednim, jak również dokumentów ratyfikacyjnych, będzie natychmiast staraniem Rządu Holenderskiego i drogą dyplomatyczną doręczona mocarstwom zaproszonym na II-gą Konferencję Pokojową, jak również mocarstwom, które do konwencji przystąpiły. W wypadkach, wskazanych w poprzednim ustępie, wskazany wyżej Rząd poda im do wiadomości równocześnie datę, w której notyfikację otrzymał.

Artykuł 22

Mocarstwa nie sygnujące mogą przystąpić do niniejszej konwencji.

Mocarstwo, które pragnie przystąpić do konwencji, notyfikuje swój zamiar Rządowi Holenderskiemu, przesyłając mu akt przystąpienia, który zostanie złożony w archiwach wspomnianego rządu.

Rząd ten natychmiast prześle innym mocarstwom zaświadczoną kopję notyfikacji, jak również aktu przystąpienia, wskazując datę złożenia notyfikacji.

Artykuł 23

Niniejsza konwencja obowiązywać zacznie mocarstwa, które wzięły udział w pierwszym złożeniu ratyfikacji, w sześćdziesiąt dni po dacie spisania protokołu dotyczącego tego złożenia, a mocarstwa, które ratyfikować będą później, lub też później przystąpią do konwencji, - w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd Holenderski notyfikacji o ich ratyfikacji lub przystąpieniu.

Artykuł 24

Gdyby się zdarzyło, iż jedno z Mocarstw Układających się zechciało wypowiedzieć niniejszą konwencję, to wypowiedzenie to będzie pisemnie notyfikowane Rządowi Holenderskiemu, który o tem natychmiast prześle wszystkim innym mocarstwom odpowiednio zaświadczoną kopję notyfikacji, komunikując im datę odbioru notyfikacji.

Wypowiedzenie konwencji będzie obowiązywało tylko to mocarstwo, które notyfikowało je i dopiero w jeden rok po dostarczeniu notyfikacji Rządowi Holenderskiemu.

Artykuł 25

W rejestrze, prowadzonym przez Holenderskie Ministerjum Spraw Zagranicznych, wskazana będzie data złożenia ratyfikacji, dokonanego w myśl art. 21 ustępu 3 i 4, jak również data, w której otrzymane były notyfikacje o przystąpieniu do konwencji (art. 22, ustęp 2) lub o wypowiedzeniu (art. 24, ust. 1).

Każde z Mocarstw Układających się dopuszczone jest do wglądu do tego rejestru i do otrzymania odpowiednich zaświadczonych wyciągów.

Na dowód czego, pełnomocnicy opatrzyli niniejszą konwencję swemi podpisami.

Sporządzono w Hadze 18 października 1907 r. w jedynym egzemplarzu, który złożony zostanie w archiwum Rządu Holenderskiego, a którego kopje odpowiednio zaświadczone będą doręczone drogą dyplomatyczną mocarstwom, które były zaproszone na II-gą Konferencję Pokojową.